

LBRIS

We know
books

STEPHEN KING
CULOARUL
MORTII

Traducere din limba engleză de
OANA DUȘMĂNESCU

ARMADA

LIBRIS

We know
books

PRIMA PARTE

CELE DOUĂ FETIȚE MOARTE

Totul s-a întâmplat în 1932, când penitenciarul de stat era încă la Cold Mountain. Și scaunul electric era tot acolo, firește.

Deținuții făceau glume despre acesta, așa cum oamenii glumesc întotdeauna despre lucrurile care-i înspăimântă, dar de care nu au cum să scape. Îi spuneau Bătrânul Scăpărici sau Marele Zemos. Făceau bancuri despre factura la energie electrică și despre cum directorul Moores își va găti cina pentru Ziua Recunoștinței în acea toamnă, pentru că soția lui, Melinda, era prea bolnavă ca să gătească.

Dar pentru cei care trebuiau să se așeze la un moment dat pe acel scaun umorul dispărea în grabă din ecuație. Am supravegheat peste 78 de execuții cât am lucrat la Cold Mountain (aceasta este o cifră asupra căreia nu am avut niciodată îndoieli; mi-o voi aminti și pe patul de moarte) și cred că, pentru majoritatea acelor oameni, adevărul despre cele experimentate de ei acolo ieșea dintr-odată la suprafață atunci când gleznele le erau prionite de picioarele masive din lemn de stejar ale Bătrânului Scăpărici. Revelația aceasta se ivea (și li se oglindea în ochi, ca un soi de consternare rece) când își dădeau seama că propriile picioare își încheiaseră treaba pe lumea asta. Sângele curgea încă prin ele, mușchii erau încă puternici, dar erau și ei terminați; nu aveau să mai parcurgă niciun metru prin praful unui drum de țară și nici să danseze cu vreo fată la sărbătoarea recoltei. Clienții Bătrânului Scăpărici ajungeau să priceapă că le-a sosit ceasul de la glezne în sus. Mai era un

sac negru de mătase care le acoperea capul după ce isprăveau să bată câmpii, cu ultimele cuvinte, dintre cele mai neghioabe. Se presupunea că sacul e pentru ei, dar întotdeauna m-am gândit că e de fapt pentru noi, ca să nu vedem valul teribil de uimire din ochii lor când își dădeau seama că vor muri cu genunchii îndoiti.

La Cold Mountain nu exista un culoar al morții, doar Corpul E, separat de celelalte patru clădiri, un sfert din oricare altul ca dimensiune, făcut din cărămidă, în loc de lemn, cu un acoperiș oribil de tablă, care sclipea în soarele verii ca un glob ocular înfricoșător. Doar șase celule, trei de fiecare parte a unui coridor, fiecare dintre ele aproape de două ori mai mare decât celulele din celelalte patru corpuri ale penitenciarului. De câte o singură persoană. Cazare de lux pentru o închisoare (mai ales în anii '30), însă deținuții de aici ar fi făcut bucuroși schimb cu orice celulă din celelalte corpuri. Credeți-mă, ar fi făcut schimb într-o secundă.

N-a existat niciodată un moment, în toți anii în care am muncit acolo ca supraveghetor al Corpului E, în care toate cele șase celule să fie ocupate în același timp – slavă Domnului pentru favorurile mărunte! Numărul cel mai mare de „locatari“ a fost de patru, cu negri și albi laolaltă (la Cold Mountain nu exista segregare în rândul morților vii), și asta însemna o mică fâșie de infern. Unul dintre ei era femeie, Beverly McCall. Era neagră ca asul de pică și frumoasă ca păcatul pe care nu avuseși niciodată curaj să-l comiți. A îndurat șase ani de bătăi din partea soțului ei, dar n-a suportat s-o înșele nici măcar o zi. În seara aceea, după ce a aflat că o înșela, ea l-a tot așteptat pe nefericitul Lester McCall, cunoscut de amicii lui (și, probabil, de foarte meteorica sa amantă) drept Șis, în capătul scării care duceau la apartamentul de deasupra frizeriei pe care o deținea. A folosit chiar unul dintre bricegele lui Șis. Cu două nopți înainte de a se așeza pe Bătrânul Scăpărici, m-a chemat la ea în celulă și mi-a spus că a vizitat-o spiritul african părintesc, în vis. I-a spus să se descotorosească de numele ei de sclavă și să moară cu numele ei de om liber, Matuomi. Aceasta a fost dorința ei, condamnarea la moarte să-i fie citită sub numele de Beverly Matuomi. Presupun că spiritul nu-i dăduse și vreun nume de botez și nici ea nu-și inventase

așa ceva. Am spus da, OK, bine. Un lucru pe care l-am învățat din toți anii în care am lucrat ca șef al paznicilor din închisoare a fost că nu trebuie să refuzi niciodată un condamnat; decât dacă ești absolut nevoit s-o faci. În cazul lui Beverly Matuomi, nu avea nicio importanță, în orice caz. În ziua următoare, guvernatorul a sunat pe la ora trei după-amiaza, comutându-i pedeapsa la închisoare pe viață, la Închisoarea pentru Femei din Grassy Valley – penale, dar fără penis, așa cum spuneam pe atunci. M-am bucurat să văd că fundul rotunjour al lui Beverly o ia la stânga, în loc s-o ia la dreapta, când a ajuns la biroul gardienilor, ca să fiu foarte sincer.

Treizeci și cinci de ani mai târziu – cel puțin treizeci și cinci de ani – am văzut acel nume în pagina de necrologuri a ziarului, sub fotografia unei femei de culoare cu față subțiratică, cu o clăie de păr alb și cu ochelari cu diamante false la colțuri. Era Beverly. Își petrecuse ultimii zece ani din viață ca femeie liberă, scria în necrolog, și salvase biblioteca din orașelul Raines Falls mai mult de una singură. De asemenea, predase la școala de duminică și fusese foarte iubită în acel loc uitat de lume. BIBLIOTECARA A MURIT DE INSUFICIENȚĂ CARDIACĂ, spunea titlul și, sub acesta, cu litere mai mici, ca un fel de aducere-aminte: *A stat în închisoare peste două decenii pentru crimă*. Numai ochii, mari și arzători în spatele ochelarilor cu diamante false la colțuri, erau aceiași. Erau ochii unei femei care, chiar la 70 și ceva de ani, n-ar fi ezitat să scoată un brici din borcanul albastru cu dezinfectant ca să-l înfigă în altcineva, dacă s-ar fi simțit obligată. Îi poți recunoaște pe criminali, chiar dacă se transformă în bătrâne bibliotecare din niște orașele adormite. Cel puțin asta faci dacă ți-ai petrecut cât timp mi-am petrecut eu supraveghind criminali. A existat o singură ocazie în care am pus la îndoială natura slujbei mele. Bănuiesc că de aceea scriu rândurile acestea.

Coridorul lat din mijlocul Corpului E era acoperit cu linoleum de culoarea limetelor extracoapte. Ceea ce era numit Culoarul Morții în alte închisori era poreclit Green Mile (Mila Verde) la Cold Mountain. Măsura, cred, 60 de pași mari de la sud la nord, dintr-un capăt în celălalt. Într-un capăt era carcera. În

celălalt era o răspântie în forma literei „T“. La stânga însemna viața – dacă puteai numi viață ceea ce se petrecea în curtea încinsă de arșița soarelui; și mulți o numeau. Numeroși deținuți trăiau așa ani la rând, fără efecte negative vizibile. Hoții și incendiarii, și agresorii de natură sexuală discutau și se plimbau și-și continuau existențele meschine.

La dreapta însă era ceva cu totul diferit. Mai întâi ajungeai la mine în cabinet (unde covorul era tot verde, un lucru pe care îmi tot propuneam să-l schimb și nu apucam niciodată) și treceai prin fața biroului meu, care era flancat în stânga de drapelul american și în dreapta de steagul statului. În capătul îndepărtat erau două uși. Una ducea spre un mic WC pe care îl foloseam eu și ceilalți gardieni din Corpul E (uneori chiar și șeful Moores), iar cealaltă dădea spre o mică magazie. Aici sfârșeau după ce străbăteau coridorul verde.

Exista o ușiță – trebuia să-mi feresc capul când treceam de ea, iar John Coffey trebuia să se lase pe genunchi și să se aplece. Ajungeai pe un mic palier, apoi coborai trei trepte de beton până la o podea de lemn. Era o cămăruță amară, fără încălzire și cu acoperiș metalic, exact ca încăperea din clădire căreia îi era adiacentă. Acolo era suficient de frig încât să-ți vezi aburul răsufării pe timp de iarnă, dar vara te sufocai. La execuția lui Elmer Manfred – în iulie sau august 1930 a fost, cred – nouă martori au leșinat.

În partea stângă a magaziei – iarăși – era viață. Unelte (toate încuiate în rame petrecute cu lanțuri, pentru că era vorba de carabine, nu de cazmale și târnăcoape), mărfuri uscate, saci de semințe care aveau să fie plantate primăvara în grădina penitenciarului, cutii de hârtie igienică, paletți încărcăți cu plăcuțe goale pentru ștanțat la atelierul închisorii... ba chiar saci cu var pentru trasarea terenurilor de baseball și de fotbal american – condamnații jucau aceste sporturi în locul numit Izlaz, iar după-amiezile de toamnă erau așteptate cu nerăbdare la Cold Mountain.

Pe dreapta – iarăși – moarte. Bătrânul Scăpărici însuși, stând pe un podium în colțul de sud-est al depozitului, cu picioarele lui din lemn masiv de stejar, cu brațele sale late care au absorbit sudoarea

terorii a zeci de oameni în ultimele lor minute de viață și casca metalică, de obicei atârnată cu stil de spătarul scaunului, ca o căciuliță de copil-robot din cărțile cu benzi desenate cu Buck Rogers. Din el ieșea un cablu care trecea printr-o gaură din peretele de beton din spatele scaunului. Într-o parte se afla o găleată de tablă galvanizată. Dacă te uitai în ea, vedeai un burete rotund, tăiat exact ca să încapă sub casca de metal. Înaintea execuțiilor, se înmuia în apă cu sare ca să conducă mai bine curentul electric continuu purtat de cablu, prin burete, până în creierul condamnatului la moarte.

In mod clar, 1932 a fost anul lui John Coffey. Detaliile se aflau toate în ziare, pentru toată lumea care avea chef și aplecare să le caute – cineva cu mai multă energie decât un om foarte bătrân care se ofilește, ajuns la capătul vieții sale, într-un cămin din Georgia. Era o toamnă fierbinte, îmi amintesc asta; foarte fierbinte, într-adevăr. În octombrie era aproape la fel ca în august, iar soția directorului închisorii, Melinda, se afla în spitalul din Indianola, pe o perioadă nedeterminată. Era toamna în care am avut cea mai îngrozitoare infecție urinară din viața mea, nu însă atât de rea, încât să mă bage în spital, dar aproape suficient de urâtă încât să-mi fi dorit să mor de câte ori făceam pipi. Era toamna lui Delacroix, micul franțuz pe jumătate chel, cu șoarecele lui, cel care venise peste vară și făcea trucurile acelea drăguțe cu mosorelul. Însă, mai ales, era toamna în care John Coffey a venit în Corpul E, condamnat la moarte pentru violul și uciderea gemenelor familiei Detterick.

În fiecare schimb erau patru sau cinci gardieni, dar mulți dintre ei veneau și plecau. Dean Stanton, Harry Terwilliger și Brutus Howell (oamenii îi spuneau Brutal, dar era o glumă, n-ar fi făcut rău nici măcar unei muște, decât dacă ar fi fost nevoit, în ciuda dimensiunilor lui) sunt cu toții morți acum și la fel e și Percy Wetmore, care *era* brutal cu adevărat... ca să nu mai spun cât era de prost. Percy nu avea ce căuta în Corpul E, unde o fire urâtă

era inutilă și uneori de-a dreptul periculoasă, dar era rudă prin alianță cu guvernatorul și astfel a rămas acolo.

Percy Wetmore a fost cel care l-a vârat pe Coffey pe ușa clădirii, cu așa-zis tradiționalul strigăt: „Mort ambulat! Avem un mort pe două picioare!“

Încă era cald ca pe fundul iadului, chiar dacă era octombrie. Ușa curții pentru exerciții fizice s-a deschis, lăsând să intre un șuvoi de lumină strălucitoare și cel mai masiv bărbat pe care-l văzusem vreodată, în afara unor baschetbaliști de la televizorul din camera de recreere a acestui azil pentru bălitori amatori în care îmi duc ultimele zile. Avea lanțuri legate la mâini și peste pieptul cât un butoi, purta cătușe de fier în jurul gleznelor, iar între acestea zornăia un lanț, care suna ca o cascadă de monede, atunci când înainta de-a lungul coridorului verde dintre celule. Percy Wetmore era de-o parte a sa, Harry Terwilliger, cel sfrijit, în partea cealaltă și amândoi parcă erau niște copii care mergeau alături de un urs capturat. Chiar și Brutus Howell părea un copil pe lângă Coffey, iar Brutal avea peste un metru și 82 înălțime și era masiv, un jucător de fotbal care se dusese să joace pentru Louisiana State University, până când a picat examenele și s-a întors acasă, în munți.

John Coffey era negru, ca majoritatea celor care veneau să petreacă puțin timp în Corpul E înainte de a muri în brațele Bătrânului Scăpărici, și avea doi metri și șapte centimetri înălțime. Nu era totuși deloc subțirel ca baschetbaliștii de la televizor – era lat în umeri și pieptos, acoperit cu mușchi din orice parte te uitai. Îl îmbrăcaseră în cea mai mare uniformă denim pe care o găsiseră în magazie, dar tivul pantalonilor îi venea tot până pe la jumătatea gambelor lui zdravene și pline de cicatrici. Cămașa îi era deschisă în dreptul pieptului, iar mânecile i se opreau undeva pe antebraț. Își ținea șapca într-o mână imensă, ceea ce era bine; cocoțată pe capul lui chel ca o bilă de mahon ar fi arătat ca genul de șapcă pe care-l poartă maimuțele flașnetarilor, doar că ar fi fost albastră, și nu roșie. Arăta ca și cum ar fi putut rupe lanțurile care-l țineau legat la fel de ușor cum ai rupe panglicile de pe un cadou de Crăciun,

Însă când te uitați la chipul lui îți dădeai seama că nu va face nimic de genul acesta. Nu era prost – deși așa credea Percy și n-a mai trecut mult până când Percy a început să-i spună „idiotul” –, ci pierdut. Se tot uita în jurul său de parcă ar fi vrut să-și dea seama unde se află. Poate că voia să-și dea seama *cine* este. Primul meu gând a fost că arăta ca un Samson negru... după ce Dalila îl răsese în cap cu mânuța ei necredincioasă și-i răpise astfel tot hazul.

— Mort ambulant! a urlat Percy, trăgând de cătușele aceluia om cât un urs, ca și cum chiar ar fi crezut că-l poate urni din loc pe Coffey, dacă acesta s-ar fi hotărât să nu mai meargă de unul singur.

Harry nu a zis nimic, dar părea stânjenit.

— Trece mortul...

— Încetează! am zis.

Eram în încăperea care urma să fie celula lui Coffey, așezat pe priciul lui. Știam că vine, desigur, eram acolo ca să-l întâmpin și să-l preiau, dar nu aveam nici cea mai vagă idee despre statura impresionantă a omului până când nu l-am văzut cu ochii mei. Percy mi-a aruncat o privire care spunea că știam cu toții cât de ticălos sunt eu (în afara uriașului prostălu, desigur, care știa doar să violeze și să omoare fetițe), dar nu a zis nimic.

Toți trei s-au oprit în afara ușii celulei, care stătea deschisă. L-am făcut semn din cap lui Harry, care a întrebat:

— Ești sigur că vrei să fii acolo înăuntru cu el, șefu’?

Nu-l auzeam prea des pe Harry Terwilliger vorbind precipitat – fusese acolo, alături de mine, în timpul revoltelor de acum șase sau șapte ani și nu se clintise, nici măcar atunci când începuseră să circule zvonurile că unii dintre deținuți aveau arme –, dar acum părea cu adevărat agitat.

— O să-mi dai bătăi de cap, uriașule? l-am întrebat, stând acolo, pe prici, și străduindu-mă să nu par la fel de jalnic pe cât mă simțeam – infecția aceea urinară de care am pomenit mai de vreme nu era atât de rea pe cât a devenit în cele din urmă, dar, vă spun sincer, nu era nici vreo mare distracție.

Coffey a clătinat lent din cap – o dată spre stânga, o dată spre dreapta, apoi a revenit în poziția inițială. După ce și-a atins ochii asupra mea, nu i-a mai luat de-acolo nicio clipă.

Harry avea într-o mână un clipboard cu documentele lui Coffey.

— Dă-i-l lui! i-am spus lui Harry. Pune-i-l în mână.

Așa a făcut Harry. Uriașul l-a luat ca un somnambul.

— Acum adu-mi-l mie, uriașule! am zis.

Iar Coffey mi l-a adus, cu lanțurile zăngănind și zornăind.

A fost nevoit să-și aplece capul ca să intre în celulă.

L-am măsurat din priviri, din cap până-n picioare, ca să-i accept înălțimea ca pe o realitate, nu ca pe o iluzie optică. Era adevărat: doi metri și șapte centimetri. Pe foi scria că are 130 de kilograme, dar cred că era o simplă estimare; trebuia să fi avut peste 145 de kilograme, poate chiar 150. La coloana pentru cicatrice și alte semne particulare, un singur cuvânt fusese scris cu litere mari de mâna lui Magnusson, cel mai vechi deținut de la Registratură: „numeroase”.

Am ridicat privirea. Coffey se mutase puțin într-o parte și l-am văzut pe Harry stând pe coridor, în fața celulei lui Delacroix – el era celălalt deținut al nostru din Corpul E când a venit Coffey. Del era un omuleț slăbănog și chel, cu fața îngrijorată a unui contabil care știa că în scurt timp îi vor fi descoperite mânăriile. Șoricelul lui domesticit îi stătea pe umăr.

Percy Wetmore se sprijinea de cadrul ușii celulei care tocmai devenise casa lui John Coffey. Își scosese bastonul din lemn de nuc negru din teaca făcută la comandă în care-l ținea și îl lovea de palmă așa cum face cineva care are o jucărie pe care vrea s-o folosească. Și uite-așa, dintr-odată, nu l-am mai putut suporta acolo. Să fi fost din cauza arșitei neobișnuite sau din cauza infecției urinare care-mi ardea vintrele și care făcea ca mâncărimea din lenjeria mea intimă să pară insuportabilă sau pentru faptul că statul îmi trimisese spre execuție un negru aproape idiot, pe care era limpede că Percy voia ca mai întâi să-l chinuie puțin. Probabil că era din cauza tuturor acestor lucruri. Orice ar fi fost, cert e că, pentru scurtă vreme, nu mi-a mai păsat de relațiile lui politice.

LIBRIS | We know
books

— Percy, am zis. Vezi că se mută lucrurile pe la infirmerie.

— Bill Dodge se ocupă de chestia asta...

— Știu că se ocupă el, am spus. Du-te și ajută-l!

— Nu e treaba mea, a zis Percy. Stupidiotul ăsta mare e treaba mea.

„Stupidiot“ era porecla batjocoritoare a lui Percy pentru deținuții masivi – o combinație între „stupid“ și „idiot“. Nu-i plăceau deloc oamenii masivi. Nu era sfrijit, ca Harry Terwilliger, dar era scund. Semăna cu un cocoș înfuriat, era genul căruia îi plăcea să stârneasă scandaluri, mai ales când toate șansele victoriei erau de partea sa. Și era foarte îngâmfat când venea vorba despre părul lui. Cu greu își putea ține mâinile departe de propriile plete.

— Atunci, ți-ai terminat treaba, am zis eu. Du-te la infirmerie!

Și-a răsfrânt buza de jos. Bill Dodge și oamenii lui mutau cutii și teancuri de așternuturi, chiar paturi; întreaga infirmerie se muta într-o nouă clădire din partea de vest a închisorii. Muncă grea, multe lucruri de ridicat. Percy Wetmore nu avea chef nici de una, nici de cealaltă.

— Au câți oameni le trebuie, a zis el.

— Atunci, du-te acolo și fă pe șeful! am spus, ridicând glasul.

L-am văzut pe Harry crispându-se și nu l-am băgat în seamă. Dacă guvernatorul i-ar fi ordonat șefului Moores să mă dea afară pentru că am necăjit pe cine nu trebuie, pe cine avea Hal Moores să pună în locul meu? Pe Percy? Asta era doar o glumă proastă.

— Chiar nu mă interesează ce faci, Percy, atâta timp cât te cari de-aici o vreme.

Preț de o clipă, am crezut că are de gând să rămână și că lucrurile se vor complica, cu Coffey stând acolo în tot acest timp, de parcă era cel mai mare ceas oprit din lume. Apoi Percy și-a vârât din nou bastonul în teacă – al naibii obiect inutil al vanității! – și s-a îndepărtat pe coridor. Nu-mi amintesc care dintre gardieni stătea la biroul de serviciu în ziua aceea – probabil că un angajat temporar –, dar lui Percy trebuie să nu-i fi plăcut mutra lui, pentru că a mârâit, atunci când a trecut pe lângă el:

— Șterge-ți rânjetul ăla de pe mutra aia de căcat sau ți-l șterg eu imediat!

A urmat un zornăit de chei, o fâșie de lumină fierbinte a soarelui din curte și apoi Percy Wetmore a dispărut, cel puțin pentru moment. Șoarecele lui Delacroix alerga de pe un umăr al micuțului francez pe celălalt, mișcând agitat din mustățile sale subțiri.

— Fii cuminte, domnule Jingles! a spus Delacroix, iar șoricelul s-a oprit pe umărul lui stâng, ca și cum ar fi priceput. Fii liniștit și cuminte!

Cu accentul tăragănat, francez, al lui Delacroix, *cuminte* suna exotic și îndepărtat – *cument*.

— Du-te și întinde-te, Del! am zis eu scurt. Odihnește-te! Nu e nici treaba ta, de fapt.

El s-a supus. Violase o tânără și o ucisese, apoi îi aruncase trupul în spatele clădirii în care aceasta locuise, i-l stropise cu gaz lampant și apoi îi dăduse foc, sperând într-un fel năuc să scape de dovezile crimei sale. Focul se întinsese la toată clădirea, o cuprinsese în întregime și încă șase oameni muriseră, doi dintre ei fiind copii. Comisese doar o crimă în mod intenționat, iar acum era doar un omuleț cu maniere blânde, cu o mutră îngrijorată, cu un creștet chel și cu o chică lungă care-i cădea peste gulerul cămășii. Urma să se așeze în scurt timp pe Bătrânul Scăpărici, iar Bătrânul Scăpărici avea să-i aducă sfârșitul... dar indiferent ce ar fi fost acel ceva care-l îndemnase la asemenea fapte înspăimântătoare dispăruse deja, iar omulețul stătea acum întins pe piciul său, lăsându-și micul tovarăș să-i alerge chițâind peste mâini. Într-un fel, acesta era cel mai rău lucru: Bătrânul Scăpărici nu ardea niciodată ceea ce era înăuntrul lor și drogurile care le sunt astăzi injectate nuucid acel ceva. El zboară, sare în altcineva și ne lasă să ucidem niște carcase care oricum nu mai au viață în ele.

Mi-am îndreptat atenția spre uriaș.

— Dacă-l las pe Harry să te scape de lanțurile astea, ai de gând să fii cuminte?

El a dat din cap. Un gest ca un exercițiu de gimnastică: jos, sus, înapoi pe poziție. M-a privit cu ochii lui stranii. În ei avea un